

סטודנטים הלומדים במסלולי הלימוד שבאחריות אקדמית של אוניברסיטת בר-אילן
- בחינת פטור בהבעה עברית

רשימת תאריכי הבחינות לשנה"ל תשע"ז:

שעה	יום	תאריך הבחינה
8:30	ג'	7/3/17 ט' אדר
8:30	ד'	9/8/17 י"ז אב

היחידה להבעה אקדמית ואולפן, באוניברסיטת בר-אילן, מקיימת בחינות פטור.

הזכאות להיבחן כרוכה בשני תנאים:

1. תשלום ע"ס - 120 ₪ באמצעות שוברי התשלום המיועדים לכך.
2. העברת ספחי התשלום אל מדור הבחינות ורישום במדור הבחינות, לא יאוחר משלושה שבועות לפני יום הבחינה.

הערות:

- א. סטודנט יכול להיבחן פעם אחת בלבד, ואם נכשל, עליו להירשם לקורס הבעה עברית.
- ב. במסלול הבר אילני ציון עובר לוותיקים 66, לעולים 86.
- ג. משך הבחינה שעתיים.

מצ"ב –

- פרוט החומר הביבליוגרפי.
- מבחן לדוגמה.

פרוט החומר הביבליוגרפי לבחינה "פטור בהבעה עברית":

בבחינה שני חלקים:

חלק א - לשון, ניסוח והבעה (50 נק')

חלק ב - עריכת ראשי פרקים וכתובת חיבור (50 נק')

חלק א

סעיף 1 - תיקון שיבושים (15 נק')

סעיף 2 - הסבר ניבים (15 נק') (המטלה: הסבר את הניב ושבץ אותו במשפט מתאים)

סעיף 3 - כתיב חסר ניקוד (10 נק') (המטלה: העתק למחברתך את הקטע המנוקד בכתיב חסר-ניקוד)

סעיף 4 - פיסוק (10 נק') (המטלה: פסק את הקטע לפי כללי האקדמיה; תן דעתך גם לכתובה נכונה של גרש, גרשיים וכיו"ב)

חלק ב

סעיף 1 - עריכת תכנית (ראשי פרקים ראשיים ומשניים) (המטלה: בחר לך אחד מארבעת הנושאים והכן תכנית כתיבה [ראשי פרקים ראשיים ומשניים])

סעיף 2 - כתיבת חיבור קצר (250-300 מילים) (המטלה: כתוב חיבור קצר לנושא שבחרת בסעיף הקודם. הקפד לכתבו לאור התכנית שהצגת לעיל. פתח כל רעיון לפסקה, הסבר את רעיונותיך ולווה אותם בדוגמות. שים לב לדקדוק, לכתוב ולפיסוק. הקפד על בחירת מילים מתאימות, על שימוש נכון במילות היחס ובמילות קישור, על תחביר תקין ועל סגנון מתאים).

הערות: מצ"ב ביבליוגרפיה מומלצת

רשימת ספרי עזר

א. שיבושים ותיקונים

1. אהרונוביץ ח', **עברית לכל רגע**, חיפה 1978, הוצ' יעבץ

2. בהט ש', **הבעה בכתב**, ירושלים (אין ציון שנה), הוצ' א' רובינשטיין

3. בהט ש', **למה ומדוע**, ירושלים (אין ציון שנה), הוצ' א' רובינשטיין

4. סיוון ר', **לקסיקון דביר לשיפור הלשון**, תל-אביב תשמ"ה.

5. פרץ י', **עברית כהלכה**, תל-אביב, תש"ס.

*6. נצר נ', **תרגילי הבעה מלשון יום-יום** א' ב', ירושלים 1975

ב. ניבים

1. הרמתי ש', **ניבים מספרים**, תל-אביב תשל"ט, הוצ' עמיחי

2. כהן ט', **ניבון עברי חדש**, תל-אביב תשנ"ז, הוצ' יבנה

3. לבנון מ', **לקסיקון עברי לניבים ולמטבעות לשון**, ירושלים 1976, הוצ' האחיים ז'ק

ג. כתיב מלא (מצ"ב כללי הכתיב המלא)

האקדמיה ללשון עברית, **לשונונו לעם, כללי הכתיב חסר הניקוד - מהדורה חדשה**, ירושלים, התשנ"ד, עמ' 31-43.

ד. סימני הפיסוק

האקדמיה ללשון עברית, **לשונונו לעם, כללי הפיסוק החדשים**, ירושלים התשנ"ד, עמ' 5-29.

ה. תורת החיבור

1. אהרונוביץ ח', **יסודות הבעה בכתב**, חיפה תשכ"ו.

* 2. ברוש ש', **עט נובע**, תל-אביב תשמ"ג.

3. רוזן מ' וב' דיבון, **חיבור כהלכה** (א-ב), תל-אביב תש"ן.

4. ריכרדסון-קיסילביץ ר', **איך לכתוב חיבור**, תל-אביב תשמ"ד.

5. שילה ג' ואלון ע', **הבעה בכתב** (1987) הוצ' רכס, אבן יהודה

6. קשתן מ' (תשכ"ה) **שיעורים בחיבור**, הוצ' אחיאסף ירושלים-ת"א, חלקים א-ב'

ו. ספרי תרגילים

1. מגיד ח', **ילקוט תיקוני לשון**, תל-אביב תשמ"א.

* 2. נצר נ', **תרגילי-הבעה מלשון היום-יום**, ירושלים 1975.

* מומלץ: אפשר למצוא את הספרים הנ"ל בכל ספריות העיון.

אוניברסיטת בר-אילן, היחידה להבעה אקדמית ואולפן

מבחן פטור לדוברי עברית כשפה ראשונה

(מבחן לדוגמה)

חלק א: לשון וניסוח (50%)

סעיף 1 - שיבושי לשון (15%)

המשפטים הבאים לוקים בשיבושים שונים. תקנו את הטעון תיקון.

1. הם זקוקים לשתי דירות - אחת ליד השנייה.

2. כנראה שירדו מחר ממטרים בצפון ובדרום הארץ.

3. לרגל שיפוצים תהיה החנות סגורה בעשירי לחודש.

4. צריך לקרוא את הדברים כמה פעמים, כאשר בכל פעם מתבוננים בהם מזווית אחרת.

5. הקפדה על הנוהלים הוא יסוד מוסד של מנהל תיקן.

6. יש לו כל מיני הסברים לזה שהוא לא הצליח להיכנס לכנסת.

7. הוא עשה ימים כלילות בחיפוש אחרי עבודה מתאימה לקרובי משפחתו.

8. לבוש של צעירים וצעירות מרושל מאפיין רבים מבני הנוער בימינו.

9. האספרנטו לא הצליחה להפוך לנחלת הכלל: מעטים האנשים שלומדים ומשתמשים בה.

10. כתשעת אלפים איש נוכחו אמש במשחק הגומלין.

סעיף 2 - ניבים וביטויים (15%)

הסבירו את הניב ושבצו אותו במשפט מתאים.

1. אין הנידון דומה לראיה

2. פיו ולבו שווים

3. בטל בשישים

4. יצא שכרו בהפסדו

5. גרסא דינקותא

6. לית דין ולית דיין

7. כיד המלך

8. עולים בקנה אחד

9. אין הקומץ משביע את הארי

סעיף 3 - כתיב חסר ניקוד (10%)

העתיקו למחברתכם את הקטע בכתיב חסר ניקוד.

במקומות ישוב רבים אָרְעוּ מַעֲשֵׂי שָׂדֶה וּבְזָהָה. רַב הַתּוֹשָׁבִים נִמְלְטוּ מִן הַבָּתִּים וְנִסְתִּיעוּ בְּשָׂרֵיתִי הַהַצְלָה. נִדְוָח לְמַאֲזִינֵינוּ מִיַּד כְּשִׁינְדְעוּ פְרָטִים מְלֵאִים. הַכֹּל מִתְבַּקְּשִׁים לְהִיּוֹת קְשׁוּבִים לְשִׂדְדוּרִים.

סעיף 4 - פיסוק (10%)

פסקו את הקטע לפי כללי האקדמיה; תנו דעתכם גם לכתיבה נכונה של גרש, גרשיים וכיו"ב.

באוגוסט 1994 קשרה ישראל קשרים דיפלומטיים מלאים עם הרפובליקה המונה 25 מיליון איש כעשירית מכלל תושבי ארצות הברית אין לה לרפובליקה הזאת מנהיג איש אינו מנהל אותה ולאיש בה אין כוח לנקוט סנקציות נגד פורעי חוק היא חסרת טריטוריה אין לה גבולות שיפוט ולא בית מחוקקים מדובר באינטרנט הרפובליקה האלקטרונית הגדולה בעולם היא אינה קיימת במציאות אף שהיא חיה ותוססת מאוד הידיעה על חיבורה של ישראל לאינטרנט משמחת עשרות אלפי בני נוער אנשי עסקים רבים וסתם אנשים המכורים למחשב ולדואר אלקטרוני

חלק ב - חיבור (50%)

בחרו אחד מהנושאים שלהלן וכתבו עליו חיבור קצר (עמוד וחצי - שני עמודים). פתחו כל רעיון לפסקה, הסבירו את רעיונותיכם ולוו אותם בדוגמות. שימו לב לדקדוק, לכתיב ולפיסוק, הקפידו על בחירת מילים מתאימות, על שימוש נכון במילות היחס ובמילות קישור, על תחביר תקין ועל סגנון מתאים.

1. לאחרונה הגיעו לבתי המשפט בארץ תביעות של חולים סופניים המבקשים לנתק אותם ממכשירי ההחייאה. היש, לדעתכם, להיענות לבקשתם? הביעו דעתכם ונמקו.
2. תופעת ההימורים הולכת ומתפשטת. כיצד היא משתקפת בחברה הישראלית, ומהן הסכנות הטמונות בה?
3. "קריאה לנשים בטרם פריימריז: בלי קואליציה נשית חזקה בכנסת לא יהיה לנשים ביטחון שיש מי שידאג לזכויותיהן" (גיל הראבן, "מעריב", אפריל 1996). מה דעתכם על דבריה של הראבן? האמנם נשים צריכות לכוון את בחירתן לפי השיקול הזה, או מן הראוי שיבחרו את מועמדיהן אך ורק לפי כישוריהם והשקפת עולמם?

4. "עלינו להילחם בטרור כאילו אין הסכם שלום, ולקדם את הסכם השלום כאילו אין טרור" (שמעון פרס, מרס 1996). האמנם אפשר? כיצד, לדעתכם, צריכה מדינת ישראל להילחם בטרור המכה בנו?